

Dolgelukkig zijn we met de geboorte van "onze" zesling!

Sies Willems

Het moet ruim dertig jaar geleden zijn, zo rond '95, dat ik als vrijwilliger op zaterdagochtend hielp bij de jeugdnatuurclub van de VTN (Verenging tot natuurbehoud). Daar leerde ik Wiel Roozen-zaliger-kennen; de VTN -vogel man. Ik betrapte hem een keer toen hij een rijpe peer plukte (Doyenné du Comice) voor ons huis en heb hem toen gelijk een levenslange pluk-toestemming gegeven, zodat hij dat niet meer hoefde te biechten! Al pratend in onze tuin merkte Wiel op dat onze dorsschuur een goeie kerkuilenplek zou kunnen zijn. Kerkuilen zitten graag 5 tot 8 meter hoog, in een rustige schuur zonder kunstlicht. Ik kreeg een werktekening van een kerkuilenkist en mijn dierbare en handige echtgenoot Frans timmerde de uilenkist, die daarna decennia eenzaam op de vliering stond...

In voorjaar 2024 tijdens werkzaamheden aan het dak vond ik mest en braakballen onder het afdak en bedacht dat de uilenkist wel eens opgeschoond kon worden. Bij het openschroeven van de deksel ontdekte ik een oud wespennest, formaat flinke voetbal! Met blik en veger stak ik het nest los en tot mijn teleurstelling zag ik erachter- naar ik dacht- een dode uil liggen ! Ik wilde het blik er onder steken om het diertje op te ruimen, toen de oogjes open gingen en er een "Kschesch" klonk!

Een levend uilskuiken na 30 jaar! Als de bliksem de kist dichtgedaan; wegwezen! Later hupte het vrijwel volwassen kuiken over het erf. Ouders blijven dan nog een tijd voeren, wat 's nachts goed te horen is. Het jaar erna...niets. Had ik ze verjaagd? (Uilen slaan vaker een jaartje over)

Afgelopen zomer waren er weer uilen actief. Onze dochter Olga ging de vliering op en maakte snel een foto van het nest. We dachten vier jonkies te zien.

Via oud collega Peter Alblas van het CNME kwamen we aan het telefoonnummer van Vincent Maurik, blijkbaar een uilen- prof want hij zag op de foto niet alleen zes uiltjes, maar zag ook dat de oudsten op het punt van uitvliegen stonden. Hij kwam dezelfde avond langs om ze te ringen. Anders waren ze gevlogen!

De uiltjes werden in een emmer naar beneden gehaald, werden gemeten en de vleugels bekeken. De lengte van de pennen zegt iets over de leeftijd.

Vrouwtjes hebben duidelijker strepen op de vleugels (mannetjes meer geblokt en meestal meer wit op de buik. Vrouwtjes zijn ook vaak wat groter. Ze worden gewogen, geringd en geregistreerd.

Omdat er handen te kort waren werden we mee ingeschakeld om ze even mee vast te houden. ("Als een ijsje; de poten, staart en vleugeltoppen vasthouden")

Vincent liet ook de oren zien, die rechts en links op ongelijke hoogte zitten. Een uil jaagt namelijk op het gehoor. Hij kan zijn kop bijna 360 graden draaien en met de oren op ongelijke hoogte kan hij beter afstemmen waar hij een prooi hoort.

Het eind van de vleugelveren hebben een lichte welving, waardoor de luchtstroom geen geluid maakt. Je hoort ze dus niet vliegen. Makkelijk bij de jacht.

Het jongste uiltje was een zielig mager kippenborstje met dons en geen gram vet. Vertederend. We twijfelden of deze het zou redden. "Als je morgen een ringetje in het nest vindt hebben ze hem opgegeten".

Het broedseizoen is van maart tot september. Kerkuilen leggen om de dag een ei en gaan meteen broeden. Zo kwam het laatste jong pas uit het ei toen de eerste al twaalf dagen was. Het laatste jong werd dus "overvleugeld".

Vincent had het goed gezien want de volgende dag waren de twee oudste kuikens uitgevlogen; dus meer voer voor nummer zes. Twee weken later zat ook nummer zes "goed in de veren".

Een uilen familie met jongen kan honderden tot wel duizend muizen aan. Vooral woelmuizen en spitsmuizen zijn favoriet. Afgelopen jaar was dus een fantastisch muizenjaar! Vrienden van ons in Terziet hadden vijf jonge kerkuiltjes, en vrienden in Doenrade vier uilskuikens!

In de jaren 80 waren er in heel Nederland nog maar honderd broedparen! (Vanwege verkeersdoden en- inmiddels verboden- landbouwgif voor muizen) Kerkuilen worden gemiddeld niet veel ouder dan drie jaar. Inmiddels gaat het weer goed met de uilen. Er kan soms nog een tweede legsel komen; het broedseizoen loopt van maart tot september. Na september wordt de uilenkist schoongemaakt (met de wasknijper op de neus) en voorzien van een verse zaagsel laag van 5 cm. En dan maar hopen op nog zo'n jaartje!. En nog bedankt Wiel!

